

DE REACTIE LAUK WOLTRING EN LOUIS TAVECCHIO

Waarom jongens slechter leren

Jos Claessen (hoogleraar aan de Open Universiteit) betoogde vorige week woensdag op deze plek dat de veronderstelde achteruitgang van jongens vergeleken met meisjes (onderzoek Oberon en Universiteit van Twente over Cito-scores) mogelijk niet klopt als je naar de centrale eindtoets kijkt, hoewel ook daar sprake is van voorsprong van meisjes. Fijn voor meisjes, al zijn de getallen kennelijk onduidelijk.

Helaas spreekt Claessen ook over 'een doos van Pandora met speculatieve verklaringen'. Welnu, naar aanleiding van het Cito-bericht over de achteruitgang van jongens kwamen wij beiden in de pers met mogelijke verklaringen van de teruglopende prestaties van jongens in het onderwijs. Dat dit (nog?) niet tot uitdrukking komt in Cito-scores of de Centrale eindtoets is van relatief belang.

Verschillen

De verschillen die er werkelijk toe doen zijn gedrag, leermotivatie, identiteit, weten waar je in het leven voor staat, reflectievermogen. Voorwaar geen doos van Pandora, dit betreft reële problemen. Natuurlijk moet dit alles nader worden onderzocht; de punten van de puzzel moeten worden verbonden. Maar dat de situatie van jongens in het onderwijs aandacht behoeft is duidelijk.

De basisschool is een uiterst belangrijke formatieve periode voor hun verdere ontwikkeling. Al zijn (waren) de Cito-toetsen bij jongens iets hoger dan bij meisjes, zij krijgen een gemiddeld lager schooladvies, niet vanwege de Cito-uitslag maar vanwege hun gedrag. In het speciaal onderwijs zitten bijna drie keer zoveel jongens als meisjes, waarbij het verschil opmer-

kelijk groot is voor kinderen met ernstige gedragsstoornissen. In het primair onderwijs zijn er meer jongens 'met rugzakjes'. In het vervolgonderwijs zie je zowel in het hoger onderwijs als op vwo, havo en vmbo de onderwijsresultaten van jongens zakken: grotere schooluitval, vaker wisselen van school, afstroom naar 'lagere' onderwijsniveaus, meer disciplinaire problemen. Dit ontstaat al vroeg. Meisjes lezen inderdaad meer, gamen minder en maken meer geconcentreerd hun huiswerk; dat hebben wij elders vaak gemeld.

Maar hoe komt het dat jongens minder lezen, meer gamen, slechter huiswerk maken en het klimaat op hun school significant negatiever beoordelen dan meisjes? Het heeft er veel van weg dat ons onderwijs meer geschikt is voor meisjes. Dit heeft vele oorzaken. Sommige daarvan zijn meetbaar, andere lastig in cijferreeksen, curven of statistieken te vangen. Goed waarnemen in de klassen, luisteren naar de teams en de ouders en dat combineren met inzichten uit verschillende disciplines, dát leidt tot diepere inzichten in oorzaken en mogelijke interventies. Dat daarbij het ont-

In het vervolgonderwijs zie je zowel in het hoger onderwijs als op vwo, havo en vmbo de onderwijsresultaten van jongens zakken.

breken van veel meesters in het onderwijs ook aan bod komt is op zijn minst plausibel. Dit is niet direct gerelateerd aan testuitslagen maar aan de ontwikkeling van jongens. School is meer dan rekenen en taal. Je kunt als jongen van vrouwen érg veel leren, maar niet om een man te worden. Dat is toch geen rocket science?

Gehechtheid

Er zijn goed onderbouwde onderzoeksresultaten over minder veilige gehechtheid van jongens aan hun opvoedsters op kinderdagverblijven (resultierend in gedragsonrust, experimenteren zonder veilige thuisbasis) en de positieve waardering van met name de sociale vaardigheden van meisjes door onderwijzeressen in het primair onderwijs die mogelijk bijdragen aan de positievere adviezen over het vervolgonderwijs.

Jelle Jolles (hoogleraar neuropsychologie en onderwijs aan de VU) schrijft in zijn prachtige boek *Het Tienerbrein* over de meer onregelmatige en tragere rijping van jongens en vooral het later ontwikkelen van reflectie, vooruitkijken en plannen, anticiperen en taal. Hun, voor hen zelf, natuurlijke gedrag - beweeglijk, dingen met je handen uitzoeken, veel *trial and error* - ervaren veel leraressen als lastig. Dit kan niet worden afgedaan als speculatief; daarmee zet je veel leraressen die last hebben van dit gedrag en veel ouders die zich zorgen maken over hun zoons nodeloos in de kou.

Lauk Woltring (foto rechts) is gedragsdeskundige en Louis Tavecchio (links) is voormalig hoogleraar pedagogiek.

Reageren?
lauk.woltring1@gmail.com

